

ŠAJĀ NUMURĀ:

■ Skolas piena programmā – augstāka produktu kvalitāte ... 2

■ Latvijas zemes fondu pārvaldīs „Attīstības finanšu institūcija” ... 2

■ Kas jauns nodokļu piemērošanā 2015. gadā? ... 2

■ Kam jāpievērš uzmanība, sagatavojot 2014. gada pārskatu ... 4

■ Latvija godam pārstāvēta Berlīnes „Zaļajā nedēļā” ... 5

■ „Latfood” kļuvis par jauno lauku uzņēmēju atbalstītāju ... 8

■ Pašizmaksas aprēķins gaļas liellopu saimniecībām ... 9

■ Pasniegtas gada balvas komunikācijā ... 13

■ Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2015. gada martā ... 14

■ „Ceļvedis mājražošana” – palīgs ikvienam ... 15

REPORTAŽA

Lielizmēra plakāts pie „Messe Berlin” ziemeļu ieejas visiem izstādes apmeklētājiem ziņo – šogad te galvenā ir Latvija

LATVIJA GODAM PĀRSTĀVĒTA BERLĪNES „ZAJĀJĀ NEDĒĻĀ”

ESprezidejošās valsts cienīgs iznāciens – tā vērtējama Latvijas dalība šāgada pasaulē lielākajā lauksaimniecības, pārtikas un dārzeņkopības izstādē – gadatirgū „Zaļā nedēļā” Berlīnē.

Jo īpaši uzteicams šis iznāciens tādēļ, ka Latvijai šogad tika uzticēts būt par izstādes partnervalsti. Tas nozīmē – Latvija gādā ne tikai par pienācīgu izstādes atklāšanu un citiem pasākumiem, bet tās

stendam ierādīta arī gada vieta vienā no 26 izstāžu hallēm.

Augstu amatpersonu uzmanības lokā

Latvija bija labi pamanāma, sajūtama un izgaršojama izstādes kompleksa 8. hallē, no kuras aizņēma mazliet mazāk par pusi, bet kopā ar Lietuvu un Igauniju – krietni vairāk par pusi laukuma, veidojot vienotu Baltijas valstu lauksaimniecības un pārtikas pārstrādes uzņēmumu piedāvājumu. Latvijas sauklis izstā-

dē „Nimm dir die Zeit” jeb „Baudi laiku nesteidzoties” kļuva par visas izstādes reklāmas saukli. Plakāti ar to un uzrakstu „Lettland” bija redzami ne tikai pie galvenās ziemeļu puses ieejas izstādē, bet caurvija teju visas halles. Šis sauklis ar Latvijas vārdu rotāja teju katru informatīvo materiālu, ko izstādes rīkotāji dalīja apmeklētājiem, medijiem un politiķiem, tas bija pat uz VIP personu un mediju caurlaidēm, kas bija iestiprinātas lentītēs Latvijas karoga krāsās.

► 5. lpp.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

AKTUALITĀTES

SKOLAS PIENA PROGRAMMĀ – AUGSTĀKA PRODUKTU KVALITĀTE

Valdība janvārī atbalstījusi Zemkopības ministrijas sagatavotās izmaiņas valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtībā, īstenojot Skolas piena programmu. Izmaiņas nosaka papildu prasības piena produktiem, kas tiek izplatīti pirmskolas un skolas vecuma bērniem izglītības iestādēs.

Izmaiņas izstrādātas, lai turpmāk programmas īstenošanā ņemtu vērā arī vides apsvērumus un izglītojamiem piegādātu īpaši augstiem kvalitātes standartiem atbilstošus produktus. Turklāt šādas prasības ir saskaņā arī ar zaļā publikā iepirkuma principiem.

Izmaiņas nosaka, ka produktam ir jābūt ražotam atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas vai nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas (NPKS) prasībām. Saskaņā ar Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas sniegto informāciju bioloģiski ražotie

produkti, kas iegūti, saimniekojot ar dabiskām bioloģiskām metodēm, ir iedzīvotājiem vispiemērotākā pārtika. NPKS visi produkta ražošanas posmi ir izsekojami un produkta pirmapstrādes un pārstrādes veicējs ir sertificēts atbilstoši prasībām, kas nodrošina konkrētas īpašības un kvalitāti, ievērojami pārsniedzot komerciālu preču standartus attiecībā uz sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselību, dzīvnieku labturību, vai vides aizsardzību.

Tāpat noteikta papildu prasība, ka produkts tiek transportēts ne tālāk par 250 kilometriem no tā ražošanas vietas līdz attiecīgajai mācību iestādei. Pirmkārt, šāds ierobežojums veicinās CO₂ izmešu samazināšanu, darbojoties kā vides aizsardzības faktors. Otrkārt, ierobežojot transportēšanas attālumu, uz piegādes izmaksu rēķina var samazināt produkta realizācijas cenu, tādējādi vairāk līdzekļu iespējams atvēlēt pro-

duktu izdales un pasniegšanas izmaksām izglītības iestādē.

Jaunās papildu prasības attieksies uz produktiem, par kuru piegādi tiek piešķirts valsts līdzfinansējums, proti, saskaņā ar esošajiem valsts līdzfinansējuma nosacījumiem, šīs papildu prasības attieksies tikai uz pasterizētu pienu, ja tas piegādāts pirmskolas un 1.–9. klases izglītojamiem.

Izmaiņas atbalsta piešķiršanas kārtībā stāsies spēkā pēc to publicēšanas oficiālā izdevuma „Latvijas Vēstnesis” mājaslapā www.vestnesis.lv. Plašāka informācija par grozījumiem Ministru kabineta (MK) 2011. gada 1. februāra noteikumos Nr. 106 „Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu piena produktu piegādei izglītojamiem vispārējās izglītības iestādēs” pieejama MK mājaslapā. **■**

ZM informācija

LATVIJAS ZEMES FONDU PĀRVALDĪS „ATTĪSTĪBAS FINANŠU INSTITŪCIJA”

Zemkopības ministrija sagatavojusi rīkojuma projektu, kas nosaka, ka Latvijas zemes fonda pārvaldītājs būs akciju sabiedrība „Attīstības finanšu institūcija”. Rīkojums nosaka, ka pārvaldītājs veidos, uzturēs un pārvaldīs Latvijas zemes fondu.

Latvijas zemes fonda mērķis ir nacionālā līmenī veicināt lauksaimniecības zemes resursu aizsardzību un pieejamību, racionālu, efektīvu un ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī lauksaimniecības zemes platību saglabāšanu.

Saskaņā ar likumu „Par zemes privatizācijas likumu” Latvijas zemes fonda pārvaldītājs kā privāto tiesību subjekts veiks darījumus ar lauksaimniecības zemi, slēdzot nekustamā īpašuma nomas, pirkuma vai maiņas darījumus. Kārtību, kādā Latvijas zemes fonda pārvaldītājs veic darījumus ar nekustamajiem īpašumiem, tajā skaitā iznomā, pērk, pārdod un maina lauksaimniecības zemi, noteiks Ministru kabinets. Tāpat likumā noteikts, ka Latvijas zemes fonda pārvaldītājam sava darbība jāuzsāk ne vēlāk kā 2015. gada 1. jūlijā.

Akciju sabiedrības „Attīstības finanšu institūcija” akciju turētāji ir Finanšu ministrija (40%), Ekonomikas ministrija (30%) un Zemkopības ministrija (30%), un tā tika dibināta, apvienojot VAS „Attīstības finanšu institūcija „Altum””, SIA „Latvijas Garantiju aģentūra” un VAS „Lauku attīstības fonds”.

Plašāka informācija par Ministru kabineta (MK) rīkojuma projektu „Par Latvijas zemes fonda pārvaldītāju” pieejama MK mājaslapā. **■**

ZM informācija

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

KAS JAUNS NODOKĻU PIEMĒROŠANĀ 2015. GADĀ?

Ierasti, ka katra jauna gada sākums saistās arī ar dažādām izmaiņām un jaunumiem nodokļu jomā. Arī 2015. gads nav izņēmums. Īsumā apskatīsim būtiskākos jaunumus.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Patīkama ziņa – ar 2015. gada 1. janvāri tiek samazināta nodokļa likme, un tā būs 23 procentu apmērā. Pārējās likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” noteiktās likmes paliek līdzšinējā apmērā. Saskaņā ar grozījumiem

likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11. pantā personām, kas saņem vecuma pensiju atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, vispārējais neapliekamais minimums 75 eiro apmērā tiks piemērots līdz laikam, kad vecuma pensijas saņēmējs būs sasniedzis Latvijā noteikto pensionēšanās vecumu.

Likuma 13. pantā izdarītās izmaiņas paredz, ka, bērnam strādājot vasaras brīvlaikā (no 1. jūnija līdz 31. augustam) un saņemot šajā laika posmā ar algas nodokli vai sezonas laukstrādnieku nodokli apliekamus ienākumus, apgādniekam

(vecākam) saglabājas tiesības uz atvieglojumu par apgādībā esošu personu.

Jau pagājušajā gada tika ieviesti nodokļu maksājumi no kapitālsabiedrību valdes locekļu nosacītā ienākuma – ja, izpildoties normatīvajos aktos noteiktiem kritērijiem, sabiedrībā nebija neviena darbinieka, kam būtu vismaz minimālā mēnešalga. Sākot ar 2015. gadu, ir mainīti kritēriji, kuriem izpildoties, no valdes locekļu nosacītā (domājamā) ienākuma ir maksājams algas nodoklis un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. **▶ 3. lpp.**

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, [laukutikls@llkc.lv](http://laukutikls.lv)

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

2. lpp.

Turpmāk kapitālsabiedrībās, kurās neviens darbinieks vai valdes loceklis nesaņem algota darba ienākumus vismaz minimālās algas apmērā, bet kurās konkrētajā mēnesī ir apgrozījums vismaz pieckāršotas minimālās mēneša darba algas apmērā (2015. gadā 360 eiro x 5 = 1800 eiro), jāmaksā darbspēka nodokļi no objekta, kas ir vismaz minimālās algas (360 eiro) apmērā.

Pienākums veikt šādus nodokļu maksājumus no nosacītā ienākuma neattiecas uz tādu kapitālsabiedrību, kas taksācijas gadā ir reģistrēta Uzņēmumu reģistrā, t. i., uzsākusi darbību.

Likums paredz, ka, sākot no šī gada, darba devēja dāvana, kas taksācijas gada laikā nepārsniedz 14,23 eiro netiks ietverta gada apliekamajā ienākumā un netiks aplikta ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Jauna kārtība iedzīvotāju ienākuma nodokļa iemaksā budžetā skar Rīgas un Ventspils uzņēmumus, kuriem tagad – tāpat kā jebkuram citam uzņēmumam – nodoklis jāiemaksā Valsts kases kontā.

Lauksaimniekiem saistoši ir grozījumi likumā, kas maina ar nodokli neapliekamā ienākuma sliksni ienākumiem, kas gūti no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, kā arī no sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas. Jaunais sliksnis ir noteikts 3000 eiro gadā. Diemžēl šobrīd viennozīmīgi vēl nav skaidrs (jo likuma Pārejas noteikumos nekas nav teikts), vai gada ienākumu deklarācijā par 2014. gadu drīkstēs norādīt neapliekamo ienākumu 3000 eiro apmērā, vai arī jānorāda iepriekš noteiktais – 2845,74 eiro.

Saistībā ar sezonas laukstrādnieku nodokli noteikts, ka maksātājs, kurš vienlaikus no viena un tā paša ienākuma izmaksātāja saņem sezonas laukstrādnieku ienākumu un citu ienākumu no uzņēmuma līguma vai darba līguma izpildes, nepiemēro īpašo sezonas laukstrādnieku ienākuma aplikšanas kārtību, bet maksā nodokli likumā noteiktajā vispārējā kārtībā.

Laukstrādnieku ienākuma izmaksātājiem no likuma ir izslēgta prasība taksācijas gada beigās iesniegt VID paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām, norādot sezonas laukstrādnieku ienākumu.

Likuma Pārejas noteikumos ir papildināts, ka no aplikšanas ar iedzīvotāju

ienākuma nodokli atbrīvo atbilstoši Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumam bezdarbnieka statusu ieguvušas fiziskās personas 2014., 2015., 2016. un 2017. gadā gūtos ienākumus no Eiropas Sociālā fonda darbības programmas

„Cilvēkresursi un nodarbinātība” vai valsts budžeta līdzekļiem par aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem, kurus Nodarbinātības valsts aģentūra kvalificējusi par stipendijām vai atlīdzībām.

4. lpp.

Apkopojums par svarīgākajām nodokļu likmēm un atvieglojumu summām 2015. gadā

	2015. gads
Minimālā mēneša darba alga	360 eiro
Minimālā stundas tarifa likme	2,166 eiro
Minimālā stundas tarifa likme pusaudžiem un darbiniekiem, kas pakļauti riskam, kuriem darba laiks ir 7 stundas dienā un 35 stundas nedēļā	2,477 eiro
Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva	0,36 eiro
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN)	
Neapliekamais minimums mēnesī/gadā	75 eiro/900 eiro
Neapliekamais minimums pensionāram mēnesī/gadā	235 eiro/2820 eiro
Atvieglojumi par apgādājamām personām mēnesī/gadā	165 eiro/1980 eiro
Atvieglojumi I un II grupas invalīdam mēnesī/gadā	154 eiro/1848 eiro
Atvieglojumi III grupas invalīdam mēnesī/gadā	120 eiro/1440 eiro
Atvieglojumi politiski represētai personai un nacionālās pretošanās kustības dalībniekam mēnesī/gadā	154 eiro/1848 eiro
Attaisnotie izdevumi par ārstniecību un izglītību	213,43 eiro
IIN likme algota darba, saimnieciskās darbības ienākumam	23%
IIN likme ienākumam no kapitāla	10%
IIN likme ienākumam no kapitāla pieauguma	15%
IIN likme ienākumiem no augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas, ja meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids	10%
Mikrouzņēmumu nodoklis (MUN)	
MUN likme, ja apgrozījums līdz 7000 EUR	9%
MUN likme, ja apgrozījums no 7000,01 līdz 100 000 EUR	11%
MUN likme, ja apgrozījums virs 100 000 EUR	20%
Uzņēmumu ienākuma nodoklis (UIN)	
UIN atlaide par hektāru lauksaimniecībā izmantojamās zemes	14,23 eiro
Kritērijs auto vērtībai, lai tas tiktu atzīts par reprezentatīvu	50 000 eiro
Valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes	
Darba devēja likme	23,59%
Darba ņēmēja likme	10,50%
Darba ņēmējs – pensionārs (darba devēja likme)	19,86%
Darba ņēmējs – pensionārs (darba ņēmēja likme)	8,84%
Izdienas pensionārs vai valsts speciālās pensijas saņēmējs (darba devēja likme)	21,50%
Izdienas pensionārs vai valsts speciālās pensijas saņēmējs (darba ņēmēja likme)	9,57%
Pašnodarbinātais	30,58%
Pašnodarbinātais – pensionārs	28,17%
Brīvprātīgā likme pensijai	24,39%
Brīvprātīgā likme pensijai un invaliditātes, maternitātes pabalsta, slimības un vecāku apdrošināšanai	31,46%
Brīvprātīgā likme mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja darbiniekam	34,09%
Brīvprātīgā likme mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja darbiniekam – pensionāram	28,70%
Brīvprātīgā likme mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja darbiniekam – izdienas pensijas saņēmējam vai invalīdam – speciālās pensijas saņēmējam	31,07%

◀ 3. lpp.

Nekustamā īpašuma nodoklis

No 2015. gada vairs netiks piemērots atbrīvojums no nekustamā īpašuma nodokļa uz 12 mēnešiem kopš ēkas nodošanas ekspluatācijā par saimnieciskās darbības veikšanai paredzētām uzceltām vai rekonstruētām ēkām.

Mikrouzņēmumu nodoklis

Neraugoties uz dažādiem publiski izskanējušiem viedokļiem par mikrouzņēmumu nodokļa likmi, jāņem vērā, ka pašlaik Mikrouzņēmumu nodokļa likumā ir noteiktas šādas nodokļa likmes:

- apgrozījumam ir līdz 7000 eiro – līdzšinējā likme 9% apmērā,
- apgrozījumam no 7000,01 līdz 100 000 eiro – 11% apmērā.

Lai Mikrouzņēmumu nodokļa likuma normas saistībā ar nodokļa likmes izmaiņām piemērotu, 2014. gadā tika mainīta arī mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas veidlapa.

Pievienotās vērtības nodoklis

Šo nodokli būtiskas izmaiņas nav skārušas. Ar 2015. gada 1. janvāri tiek ieviesti īpašie pievienotās vērtības nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas režīmi elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegtiem pakalpojumiem personai, kura nav pievienotās vērtības nodokļa maksātājs.

Akcīzes nodoklis

Ar 2015. gada 1. jūliju ir paredzētas vairākas izmaiņas attiecībā uz akcīzes nodokļa atviegrojuma piemērošanu dīzeļdegvielai lauksaimniecības vajadzībām:

- paredzēts piemērot samazinātu akcīzes nodokļa likmi (50 eiro par 1000 litriem) līdzšinēja atbrīvojuma vietā;
- paredzēta lauksaimniecības degvielas iegādes limita diferenciacija pa lauksaimniecības nozarēm (60–130 litri/ha);
- noteikti lauksaimniecības tehnikas veidi, kuros atļauts izmantot lauksaimniecības degvielu;

- paredzēts, ka lauksaimniecības degviela tiek iezīmēta (marķēta).

Likums paredz šādus degvielas limitus atkarībā no nozares:

- augkopība – 100 litru uz vienu hektāru;
- augļkopība, ogulāji un dārzkopība – 130 litru uz vienu hektāru;
- pastāvīgās pļavas un ganības vai aramzemē sētie ilggadīgie zālāji, ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 nosacītās liellopu vienības uz vienu hektāru (bioloģiskajās saimniecībās blīvums vismaz 0,4 nosacītās liellopu vienības uz vienu hektāru), – 130 litru uz vienu hektāru pastāvīgo pļavu un ganību vai aramzemē sētiem ilggadīgiem zālājiem;
- pastāvīgās pļavas un ganības vai aramzemē sētie ilggadīgie zālāji dzīvnieku barības ražošanai – 60 litru uz hektāru;
- zeme zem zivju dīķiem – 60 litru uz hektāru;
- citas kultūras un platības, kuras ir deklarētas un apstiprinātas vienotā platību maksājuma saņemšanai, – 60 litru uz vienu hektāru. ■

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

KAM JĀPIEVĒRŠ UZMANĪBA, SAGATAVOJOT 2014. GADA PĀRSKATU

Gada pārskatu sagatavošanu reglamentē Gada pārskatu likums.

Šis likums attiecas uz Latvijā reģistrētām komercsabiedrībām, kooperatīvajām sabiedrībām, Latvijā reģistrētām Eiropas ekonomisko interešu grupām, Eiropas kooperatīvajām sabiedrībām un Eiropas komercsabiedrībām, kā arī uz individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku (zvejnieku) saimniecībām, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā pārsniedz 300 000 eiro. Likums atļauj gada pārskatus gatavot arī individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku (zvejnieku) saimniecībām, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā nepārsniedz 300 000 eiro.

Ja pārskata periods sakrīt ar kalendāro gadu, tad 2014. gada pārskata iesniegšanas termiņš ir 2015. gada 30. aprīlis.

2014. gada pārskats ir pirmais, kas jāgatavo eiro. Tā kā gada pārskatā ir jānorāda gan kārtējā, gan iepriekšējā perioda salīdzināmie rādītāji (kas iepriek-

šējā pārskatā tika norādīti latos), tad jāņem vērā, ka 2013. gada salīdzināmie dati ir jāpārreķina no latiem uz eiro.

Visu rādītāju pārreķināšanai jāņem vērā konvertācijas kurss 1 eiro = 0,702804 lati. Ja lati jāpārreķina uz eiro, tad parasti tiek piemērots aprēķins, ka 1 lats = 1,422872 eiro.

Pirms tiek gatavots pārskats, jāpārbauda, vai visi kontu atlikumi uz pārskata perioda sākumu ir pareizi pārreķināti no latiem uz eiro. Jāņem vērā, ka ne vienmēr kāda bilances posteņa summas matemātisks pārreķins sakrīt ar to aprēķinu, kas iegūts, pārreķinot atsevišķas pozīcijas, kas veido posteņa kopsummas. Piemēram, uzņēmumam ir trīs debitori, kuru parādu atlikumus pārreķinot, iegūstam šādu informāciju:

	lati	eiro
Debitors A	1214,51	1728,09
Debitors B	175,36	249,51
Debitors C	1015,63	1445,11
	2405,50	3422,71
Pārreķinot kopsummu no latiem uz eiro	3422,72	

Grāmatvedībā tiks uzskaitīts katrs atsevišķais parāds – un to kopējā summa būs 3422,71 eiro nevis 3422,72 eiro, kā sanāktu, ja tiktu pārreķināta vienkārši visu parādu kopējā summa.

Salīdzinot norēķinus ar darījumu partneriem, īpaši uzmanīgi jāskatās, vai kādos maksājumos kļūdas dēļ lati nav uztverti par eiro vai otrādi.

Tāpat jāpievērš uzmanība tam, lai pārreķinot sakristu visu pamatlīdzekļu uzskaitītās vērtības (iegādes vērtība, uzkrātais nolietojums) ar to, kādas summas pēc pārreķināšanas norādītas pamatlīdzekļu uzskaites kontos.

Salīdzinot datus ar Valsts ieņēmumu dienesta datiem, jāņem vērā, ka dati līdz 31.12.2013. ir norādīti latos, bet pēc šī datuma – eiro.

Katrā ziņā gada pārskata gatavošana vienmēr ir nopietns darbs, kas jā dara atbildīgi. Bet šogad šis darbs prasīs dubultu uzmanību, – lai visi dati tiktu pārreķināti korekti un lai vēlāk nebūtu jāveic nevajadzīgi kļūdu un nepilnību labojumi. ■

Linda Puriņa, LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja

REPORTAŽA

LATVIJA GODAM PĀRSTĀVĒTA BERLĪNES „ZAĻAJĀ NEDEĻĀ”

Valsts prezidents Andris Bērziņš piegāja pie katra Latvijas dalībnieka stenda, parunājās, nogaršoja piedāvājumu un, visticamāk, arī atzina, ka viņam ir, ar ko lepoties

► 1. lpp.

Taču viss sakās ar izstādes atklāšanas pasākumu 15. janvāra vakarā pie izstāžu kompleksa nesen uzceltajā „City Cube Berlin” jeb „Berlīnes pilsētas kubā”, kā nodēvētas jaunās kongresu norises telpas. Ikvienam no vairāk nekā 3500 atklāšanas pasākuma dalībniekiem Latvijas sajūtu veiksmīgi radīja folk-grupa „Latvian etno band”, tautas deju ansamblis „Daiļrade” un video filmiņu par Latvijas lauksaimniecību un dabu kopsalikums. Bez gaudenuma un gurduma. Ar sparun un prieku. Noskaņas radīšanai nekaitēja pat amatpersonu runas, kas ik pa brīdim pārtrauca producentes Mirdzas Zīveres izveidoto un aktiera Gundara Āboliņa veiksmīgi perfektā vācu valodā vadīto pasākumu. Jāteic, ka pirmo reizi izstādes vēsturē atklāšanas pasākumu apmeklēja valsts augstākā amatpersona – Vācijas kanclere Angela Merkele. Visticamāk tādēļ, ka to bija pagodinājis arī ES prezidējošās valsts Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš. Protams, klāt bija arī ES lauksaimniecības komisārs Fils Hogans, Vācijas lauksaimniecības ministrs Kristians Šmits, Berlīnes birģermeistars Mihaels Millers un vēl vismaz 70 ministru, ministru vietnieku un citu augstu amatpersonu.

Latvijai – daudzveidīgs piedāvājums

Taču ne par amatpersonām šis stāsts. Stāsts ir par lauksaimniecību un pārtiku, kam par godu reizi gadā Eiropas lielākajā patērētāju tirgū – Vācijā – tiek rīkota izstāde – gadatirgus. Šī bija jau 80. izstādes reize, taču tieši šogad pārsniegti aizņemto izstāžu

Latvija bija labi pamanāma, sajūtama un izgaršojama

laukuma kvadrātmetru un dalībnieku rekordi – kopā 1658 dalībnieki no 68 valstīm ar saviem stendiem aizņēma 130 tūkstošus kvadrātmetru laukumu.

Kam tad vācieši pievērsa uzmanību Latvijas stendā, un vai tiešām Latvijas precei ir iespēja izlauzties bagātākajā Eiropas pārtikas tirgū? Mediju pārstāvjiem izstādes rīkotāji ieteica pievērst uzmanību, pirmkārt, Latvijas maizei. Galvenokārt rudzu maizei, ko gatavo ne tikai no tīriem

rudzu miltiem, bet arī ar dažādiem augļiem, riekstiem, burkāniem, sēklām. Nākamais – alus. Tas Latvijā esot tikpat daudzveidīgs kā maize – tumšs, gaišs, stiprāks un vājāks, ir pat ledus alus. Trešā lieta – medus. Gan tīrā veidā, gan ar piedevām – riekstiem, dzērvenēm, ziedputekšņiem un pat ķiplokiem. Tikai pēc medus tiek ieteikts siers, kam atkal ir neskaitāmas variācijas – ar ķiplokiem, sēklām, tomātiem u.t.t. No govju un kazas piena.

Runājot par gaļas piedāvājumu, izstādes rīkotāji, stāstot par Latviju, mazliet saputrojušies. Ir, protams, Latvijā kā mežiem bagātā valstī atrodama ne tikai mājlopu, bet arī mežacūku, briežu, aļņu un pat strausu gaļa. Pa mazai kripatai to varēja baudīt arī Latvijas stendā. Taču faktu lapā minētais, ka „Latvija ir tipiska gaļas ražotāja” un „pašpatēriņa nodrošinājums ir 140%, kamēr Vācijā tikai 119%”, tomēr ir krietns pārspilējums. Zināms, ka gaļa ir tieši tas produkts, ko salīdzinājumā ar graudiem un pienu ne tuvu nesaražojam tik, cik valstī kopā apēdam.

Tas, ar ko patiesi Latvijai izdevās stenda apmeklētājus patīkami pārsteigt, bija saldumi.

► 6. lpp.

◀ 5. lpp.

Liela daļa vācu patērētāju aizvien skrupulozāk skatās, kas ir „lācītim vēderā”, jeb ēdiena, jo īpaši bērniem dodamo saldumu, sastāvā. Tad nu kā reiz mūsu marmelādes, žāvētie augļi, gotiņkonfektes un citi labumi vācu mammām un vecmammām bija pa prātam. Tāpat kā tēviem un vectēviem – latviešu alus. Taisnības labad gan jāsaka, ka viņiem pie sirds iet jebkurš tradicionāls labs alus, un mūsu „Užavas” un „Lido” alus par tādu tika atzīts.

Vai ar labumiem, kas tika piedāvāti vācu publikai izstādes laikā, ir cerība iekarot Vācijas tirgu? Diezin vai. Jāuzsver, ka „Zaļā nedēļa” ir gadatirgus Vācijas iedzīvotājiem un viens no tikšanās pasākumiem nozares politiķiem. Šis ir labs pasākums valsts tēla veidošanai un tūristu iekārdināšanai. Šis nav pasākums biznesam. Protams, te apgrozās arī lielveikalu ķēžu mednežeri, taču darījumu sarunas par iespējamām preču piegādēm tiek sāktas un attīstītas citās izstādēs, piemēram, Parīzes „SIAL” un Ķelnes „Anuga”.

Piedāvājums no visas pasaules

Pārlūkojot pārtikas tirgus konkurentu standus pārējās izstāžu kompleksa hallēs, nākas secināt, ka publikas visvairāk iecienītie ir pašu Vācijas federālo zemju stendi, kas aizņem pusi no izstāžu laukuma. Protams, lielākā burzma un kņada ir tur, kur ir alus un muzikanti. Protams, arī tur, kur var izdevīgi iepirkties. Piemēram, – pārtikas izsolēs ar lejupejošu soli un klāt nākošām pārtikas produktu vienībām. Vinnē tas, kurš paspēj nosolīt lielāko pārtikas daudzumu par zemāko cenu.

Ierasta jautrība valda arī stendos, kur var degustēt vīnu, tiesa, par nosacīti simbolisku samaksu. Visnotaļ bagātīga izvēle ir pašu vāciešu vīna darītājiem, gan arī franču, Dienvidamerikas un citu valstu ražotājiem, ko, jāsaka, pārstāv lielākoties nevis paši ražotāji, bet gan viņu Vācijas dīleri.

Ierasti interesanti ir Itālijas, Šveices un citu Eiropas valstu stendi, kur var

Krievija aizņēma vienu no kompleksa izstāžu hallēm, taču rosība tajā bija maza. Pie vainas fakts, ka Krievija ražotājiem nav ES veterinārā sertifikāta, tādēļ savu produktu tie var ļaut tikai apskatīt caur stikla kupolu, bet ne piedāvāt nogaršot

Izcilais prošuto šķinķis no Itālijas – viens no gardēžu kulināro medību mērķiem

Meklenburgas – Priekšpomerānijas gaļas ražotāji no Rīgenas salas saka – mūsu produkti ir vislabākie

Zaļajā nedēļā netrūka arī eksotisko valstu piedāvājuma. Liels pieprasījums bija pēc žāvētiem augļiem no Marokas

noprovēt gan neskaitāmus Šveices sieru veidus, gan slavenos „Grana Padano” sierus un Parmas šķinķus. Un iegādāties tos. Labam sieram cena sākot no 15 eiro kg un uz augšu. Tāpat arī labam šķinķim.

Izstādes apmeklētāji ar pieredzi jau „atkođuši”,

kam ir vērts tērēt naudu „Zaļajā nedēļā”, kam ne. Ir vērts maksāt par pārbaudītām vērtībām – Itālijas cieto sieru un izciliem cepumiem, Spānijas šķinķi, vācu alu un garšvielām, angļu tēju, Ungārijas paprikas pulveri u.t.t. Savukārt no turku saldumiem un tamlīdzīgiem našķiem, kam cenas un mērvienības attiecības nav īsti skaidras un redzamas pa gabalu, labāk izvairīties. Jo tirgotāji te ne vienmēr tikpat godīgi kā kārtīgā vācu veikalā – par pārsimts gramu vieglu saldumu paciņu, acis nepamirkšķinot, paprasīs pārdesmit eiro, kas būs krietni pārmaksāts. Jebkurā gadījumā – šī ir vieta gardēžiem, kam te iespējams atrast izcilus pārtikas paraugus teju no visas pasaules, taču ikdienai pārtika jāpērk veikalā.

Vieta politiķiem paziņojumiem

Lauksaimnieku un pārtikas ražotāju organizācijām, kā arī politiķiem Berlīnes „Zaļā nedēļa” ir vieta, kur apmainīties viedokļiem un nākt klajā ar dažādiem paziņojumiem.

Ar zināmām cerībām gaidīju Eiropas piena padomes (European Milk board – EMB) preses konferenci. Tā kā tirgus svārstību un Krievijas embargo dēļ iepirkuma cenu lejupslīde skārusi ne tikai Baltijas un Somijas piena tirgus, bet visas ES valstis, varēja cerēt uz interesantiem paziņojumiem no šīs radikālās organizācijas pārstāvju puses. Atgādināšu, ka EMB, kas apvieno lielākoties veco ES dalībvalstu piensaimniekus, ir tā, kas laiku pa laikam uzrīko skaļas un salīdzinoši agresīvas akcijas Briselē un citur.

Protams, EMB priekšsēdētājs Romualds Šābers atzina, ka situācija ir smaga – ES piena cenas esot robežās no 25 līdz 40 eiro centiem par kg, vidējā cena Vācijā – 31,5. Esot pat valstis, kur piena cena ir 21,5 eiro centi kg

(ar to laikam domājot Baltijas valstis), un tas esot līmenis, kas sekmē piena nozares iznīcināšanu.

▶ 7.lpp.

◀ 6. lpp.

Kā lai izdzīvo Eiropas piensaimnieks, kam ražošanas izmaksas ir vidēji 40 līdz 50 eiro centu uz piena kg. Situācija tirgū esot smaga, jo Krievijas embargo dēļ veco ES valstu tirgos ienākot lēti piena produkti no Polijas un citiem embargo visvairāk skartajiem reģioniem, un tas pastiprina spiedienu uz cenām veikalos un tālāk – piena cenām fermās.

Situācijas uzlabošanai EMB iesaka ieviest tirgus monitoringa sistēmu. Tas nav nekas jauns – par to jau šī organizācija runā vismaz trīs gadus. Tā paredz ieviest trīs līmeņa brīdināšanu, katrā no līmeņiem iedarbinot noteiktus piena tirgus atbalsta mehānismus, sākot no privātās uzglabāšanās līdz pat piemaksām pie cenas. EMB atzīst, ka sarunas par šādas sistēmas ieviešanu notiekot visos līmeņos, taču tai esot pretestība. Tādēļ runāšot vēl.

Uz jautājumu, kā vērtēt situāciju Baltijas valstīs, EMB viceprezidente no Nīderlandes Sieta van Keimpena skarbos vārdos piesauc Lietuvas piena pārstrādi, kas embargo izmantojot, lai mākslīgi samazinātu iepirkuma cenas uz zemnieku rēķina. Tas neesot pieļaujami. Taču Baltijas reģions, kā zināms, nav EMB interešu lokā, tādēļ šīs organizācijas pārstāvjiem vairāk rūp tās biedru labsajūta.

Tas, ka piena tirgus vismaz pagaidām nesagaidīs radikālus un efektīvus palīdzības pasākumus no ES, apstiprināja arī ES lauksaimniecības komisārs Fils Hogans. Preses konferencē viņš norādīja – piena tirgus piedzīvo tikai kārtējās svārstības un situāciju nevar uzskatīt par ārkārtēju. Gan preses konferencē, gan pārējās publiskajās uzstāšanās reizēs gan komisārs, gan Vācijas lauksaimniecības ministrs Kristians Šmits lika skaidri saprast – ES piena un gaļas ražotājiem ir jāmeklē jauni tirgi, Eiropas Komisijai un dalībvalstīm ir jādara viss iespējamais, lai šo procesu sekmētu. Tādējādi politiskajā līmenī, neskatoties, piemēram, uz Polijas aicinājumiem sākt sarunas ar Krieviju par embargo mazināšanu, dots skaidrs mājiens – Krievijas tirgus ir jāaizmirst. ■

Iveta Tomšone,

LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja
Foto: Iveta Tomšone, „Messe Berlin”,
Zemkopības ministrija

Zaļās nedēļas laikā LLKC vadītājs Mārtiņš Cimermanis un ZM valsts sekretāre Dace Lucaua Polijas pārstāvjiem nodeva no Latvijā audzētiem rudziem cepto miera maizi. Šogad miera maizes rudzus audzēs Polijā

Berlīnes „Zaļās nedēļas” organizēšanā piedalījās:

Riharda Krastiņa vadītais nodibinājums
„Fonds Latvijas lauksaimniecības attīstībai”
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs
Latvijas Valsts Agrārās ekonomikas institūts
Latvijas Republikas Zemkopības ministrija

Latvijas stendā piedalījās 106 Latvijas uzņēmumi:

AS “Brīvais Vilnis”, SIA “Gamma-A”, SIA “Karavela”, SIA “Kurzeme GB”, SIA “Līcis-93”, SIA “Rānda”, SIA “Sabiedrība IMS”, SIA “Unda”, AS “Ventspils zivju kombināts”, SIA “Zilā Lagūna”, SIA “Abavas dārzi”, SIA “Antek”, SIA “Dienvidi plus”, SIA “Dimdiņi”, SIA “EVI&JO”, SIA “Itaka Stendes”, ZS “Jāņkalni”, ZS “Jaun-leviņas”, ZS “Jaun-vītiņi”, LPKS “Kuldīgas labumi”, SIA “Kurzemnieku Ražojumi”, IU “Liepa”, SIA “Lūšu Drava”, SIA “Mandor Rīga”, SIA “Meduspils”, SIA “Mežrozītes”, ZS “Ragāres”, SIA “Rāmkalni Nordeco”, IU “Rianna”, Sandris Akmans, SIA “Siguldas minerālūdens”, SIA “Skrīveru saldumi”, IK “Snigol”, SIA “Sortus”, SIA “Sula”, SIA “Sviesta karamele”, ZS “Vecmuižnieki”, SIA “Very Berry”, SIA “Vīndarītava”, AS “Air Baltic Corporation”, ZS “Kurmīši”, IK “Ķeipenieši”, AS “Laima”, AS “Latvijas Balzams”, Latvijas Banka, VAS “Latvijas Pasts”, Latvijas Lauku tūrisma asociācija “Lauku ceļotājs”, SIA “Domiņas prāta spēles”, SIA “Eco Toys”, SIA “Eko Lignum”, AS “Latvijas Finieris”, Latvijas kokrūpniecības federācija, AS “Latvijas Valsts Meži”, SIA “MGS Factory”, SIA “MiniNovus”, SIA “Straubek Furniture”, AS “Agrofirma Tērvete”, SIA “Alias products”, SIA “Alus Nams”, SIA “Antaris” konditorejas fabrika “MORA”, SIA “Saldus gaļas kombināts”, SIA “Bakerstreet”, SIA “Baltic Wild”, SIA “Balttur-R”, AS “Balvu maiznieks”, SIA “Bauskas alus”, IK “Caprine”, AS “Cesvaines piens”, SIA “Dona”, SIA “Felici”, SIA “Iecavnieks&Co”, SIA “Ilgezeem”, AS “Jaunpils pienotava”, SIA “JoLive”, SIA “Lāči”, SIA “Latvijas Piens”, AS “Lazdonas piensaimnieks”, AS “Lido”, AS “Limbažu siers”, SIA “Maiznīca Flora”, SIA “Mālpils piensaimnieks”, SIA “Marrybella”, SIA “Matss”, ZS “Muižgaji”, SIA “Perfecto”, SIA “Piebalgas alus”, AS “Putnu fabrika Ķekava”, SIA “Rēzeknes gaļas kombināts”, AS “Roga Agro”, SIA “Rozīne”, ZS “Saktas”, SIA “Saldus pārtikas kombināts”, SIA “SC Grand”, SIA “Skrīveru Pārtikas Kombināts”, AS “Smiltenes piens”, LPKS “Straupe”, SIA “Svētes maize”, SIA “TopFood”, SIA “Transhemp”, AS “Tukuma piens”, ZS “Vecsiljāņi”, AS “Vidzemes maiznīca”, SIA “Viga-Re”, ZS “Virši”, SIA “Zaksi”, SIA “Latgales dārzenų loģistika”.

LAUKU ATTĪSTĪBA

Foto: AS „Latfood”

No kreisās: Daina Elksne, Liene Grigalovičina un Arta Berezovska

„LATFOOD” KLŪVIS PAR JAUNO LAUKŪ UZŅĒMĒJU ATBALSTĪTĀJU

Latvijas lielākais čipsu un sāļo uzskodu ražotājs AS „Latfood” kļuvis par pirmo sadarbības partneri no biznesa vides Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra rīkotajā jauniešu uzņēmējdarbības konkursā „Laukiem būt!”. Uzņēmums tādejādi finansiāli atbalsta idejas, kas sekmē lauku attīstību.

Akciju sabiedrība „Latfood” kā sadarbības partneris piešķir naudas balvas trim konkursantiem, kuru idejas lauksaimniecības attīstīšanā dažādos Latvijas reģionos novērtēja kā perspektīvākās. Kopējais uzņēmuma atbalsts konkursa dalībnieku ideju īstenošanai bija trīs tūkstoši eiro, kas tika sadalīti trim dalībniekiem.

„Atsaucāmies aicinājumam kļūt par LLKC sadarbības partneri šajā konkursā, jo uzskatām, ka korporatīvi atbildīgiem uzņēmumiem, sasniegto noteiktu attīstības pakāpi, finanšu līdzekļi ir jāinvestē ne tikai sava biznesa, bet arī kopējā sabiedrības izaugsmē. Atbalsta sniegšana biznesa ideju attīstībai Latvijas laukos mūsu skatījumā ir labākais un arī efektīvākais veids, kā to izdarīt,” pārliecināts „Latfood” valdes priekšsēdētājs Valdis Blūms.

LAUKIEM BŪT!

Novērtējot uzņēmuma devumu kartupeļu ražošanas nozares attīstīšanā, konkursa organizatori aicināja „Latfood” pārstāvjus kļūt par žūrijas locekļiem, lai izvērtētu jauno uzņēmēju ideju ilgtspēju un viņu ražoto produktu potenciālu Latvijas un ārvalstu tirgos.

Tāpat AS „Latfood” valdes priekšsēdētājs norāda, ka nākotnē iespējama arī sadarbība ar kādu no konkursa „Laukiem būt!” dalībniekiem atsevišķi, jo uzņēmums ir atvērts inovatīvām un mūsdienīgām idejām ražošanas attīstīšanā.

„Mēs kā Latvijas uzņēmums esam ieinteresēti atbalstīt vietējos lauksaimniekus, tādēļ kartupeļus čipsu un sāļo uzskodu ražošanai iepērkam tieši no vietējiem zemniekiem,” atgādina AS „Latfood” valdes priekšsēdētājs.

Līga Greiškane, AS „Latfood” komunikācijas konsultante

„LATFOOD” STIPENDIĀTES PAR PIEDALĪŠANOS KONKURSĀ

Konkursā tika noteikti labākie jauniešu projekti piecās kategorijās, bet papildus dalībniekiem bija iespēja iegūt AS „Latfood” specialbalvu 3000 eiro apmērā. Uzņēmums, izvērtējot projektus, lēma, ka balva sadalāma trim jaunajām uzņēmējām.

Tā 1500 eiro tika piešķirti Dainai Elksnei ar ideju „Veselīgu produktu ražotnes izveide”, gatavojot veselīgus svaigēdāju naškus (pieteikta no LLKC Cēsu nodaļas; dzīvesvieta: Jaunpiebalgas novads, Zosēnu pagasts). Pa 750 eiro ieguva Arta Berezovska ar ideju „Dabas notikumu dārzs” – tējas dārza veidošana, tūrisms (LLKC Tukuma nodaļa; Jaunpils novads, Jaunpils) un Liene Grigalovičina ar ideju „Aveņu audzēšana „Bio avenīte”” (LLKC Jēkabpils nodaļa; Viesītes novads, Rites pagasts).

Daina Elksne: „Iegūtās naudas balvas man deva iespēju iegādāties iepakojumu un etiķetes, kas produktu izskatu padara klientiem pievilcīgāku, par to es esmu ļoti priecīga!

► 9. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 8. lpp.

Tāpat varēju iegādāties papildu tehniku, kas atvieglo ražošanas procesu un dod iespējas palielināt apjomu. Neatsverams ieguvums ir tas, ka arī citi saskata šī biznesa potenciālu, kas dod papildu enerģiju, lai darbotos tālāk. Šobrīd manas primārās rūpes ir par meitiņu, bet ar tuvinieku atbalstu business arī tiek virzīts uz priekšu! Liels paldies par šo iespēju, un novēlu, lai vēl daudziem jauniešiem šis konkurss kalpo kā atspēriena punkts!”

Arta Berezovska: „Konkurss bija lieliska pieredze, kuras viens no galvenajiem ieguvumiem ir savas idejas noformulēšana un konkrētu mērķu izvirzīšana, ko apkopju savā biznesa plānā. Mazsvarīgs nav arī finansiālais atbalsts, kas ir pamata atspēriens jebkuram jaunajam uzņēmējam. Par iegūto finansējumu jau esmu iegādājusies kokmateriālus tējas žāvētāja un tējas namiņa būvniecībai. Daļa

finansējuma tika ieguldīta jaunstādu pasūtījuma apmaksai, kas, protams, ir projekta pamatu pamats. Finansējums tiek pataupīts arī pavasarim, kad lielie dārza un saimniecības ēkas renovācijas darbi tikai sāksies. Tehniskais nodrošinājums, dārza tekstilijas un pats noformējums, kas man nav mazsvarīgi, prasa salīdzinoši lielus līdzekļus. Šobrīd strādāju pie dizaina stila izstrādes un mājaslapas risinājumiem, kas neprasa daudz finansējuma, jo pati pēc profesijas esmu datordizainere. Protams, ar iegūto finansējumu nav iespējams realizēt visu ideju, taču tiek meklēti papildu finansējuma piesaistes veidi un tiek ieguldīts vairāk pašu darba, lai gūtu lielāku rezultātu ar esošiem līdzekļiem.”

Liene Grigalovičina: „Esmu ļoti priecīga un pagodināta, ka mani izvēlējās par vienu no „Latfood” balvas saņēmējām, un man tas deva vēl lielāku motivāciju darīt to, ko es jau daru,

un patīkami, ka apkārtējie manu darbu novērtē un atbalsta. Naudiņa, ko ieguvu balvā, būs kā atspēriens turpmākam, jo varēšu iegādāties darbarīkus, kuri nepieciešami ražošanas attīstībai. Pagaidām naudu vēl neesmu tērējusi, bet tuvāk pavasarim tā tiks likta lietā, jo plānā bija iegādāties traktorīti starprindu pļaušanai, bet tā kā tam naudiņas vēl pietrūkst, un kredītus pagaidām nav plānots ņemt, centīšos strādāt un iet uz savu mērķi pakāpeniski. Paldies konkursam „Laukiem būt!” un AS „Latfood”!”

Jau pavasarī Valsts lauku tīkla pasākuma „Atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai” ietvaros atkal reģionos sāksies informatīvās dienas, lai piedalītos mācībās un 2015. gada konkursā „Laukiem būt!” Informācija būs pieejama VLT mājaslapā. ■

Dace Millere,

LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

LOPKOPĪBA

PAŠIZMAKSAS APRĒKINS GAĻAS LIELLOPU SAIMNIECĪBĀM

Iepriekšējā „Lauku Lapas” numurā informējām par piena pašizmaksas aprēķinu demonstrējumu saimniecībās. Tas tika veikts Zālēdāju projekta ietvaros, ko 2014. gadā sāka īstenot LLKC Lopkopības kompetenču centrs un Lopkopības nodaļa. Ciešā sadarbībā ar lopkopības konsultantiem strādāja LLKC Ekonomikas nodaļas speciālisti: Santa Pāvila, Linda Siliņa un Raivis Andersons, kuri sagatavoja gan iepriekšējo, gan arī šo materiālu – par pašizmaksas aprēķina izvērtējumu gaļas liellopu saimniecībām.

Aprēķinu mērķis ir izpētīt saimniecību izdevumu struktūru un identificēt svarīgākās lietas, kas būtu jāuzlabo saimniecībās, kā arī analizēt demonstrējumu ietvaros veikto aktivitāšu ietekmi uz saimniecības saražotās produkcijas pašizmaksu.

Saimniecības pašizmaksas aprēķins sniedz informāciju par saimniecības ražošanas kapacitāti, efektivitāti, resursu optimizācijas iespējām un ļauj noteikt potenciālās problēmas. Gan ar piebildi: ja pašizmaksas aprēķinam izmantotie dati atbilst patiesībai un ir

Foto: Dainis Arbidāns

fiksētas visas izmaksas, kas attiecas uz liellopu gaļas ražošanu, un pats pašizmaksas aprēķins veikts pēc atbilstošās metodikas.

Pašizmaksas aprēķinos netiek atsevišķi nodalīta nobarojamo liellopu

un brākēto liellopu gaļa. Atsevišķi nav aprēķinātas ganāmpulka atražošanas izmaksas, kas tiek iekļautas kopējā pašizmaksā, kā arī nav ņemta vērā krājumu aprīte un to ietekme uz pašizmaksu.

▶ 10. lpp.

◀ 9.lpp.

Pārskatā analizētas LLKC Zālēdāju projekta gaļas liellopu demonstrējumu saimniecības (turpmāk – projekta saimniecības). Lai nodrošinātu saimniecību finanšu konfidencialitāti, tās tiek kodētas ar burtiem: A, B, C, D un E.

Saimniecību datu analīzei izmantots aprēķins uz vienu zīdītājgovu. Tas tiek darīts, lai iegūtu maksimāli objektīvu rezultātu kvalitatīvu priekšlikumu sniegšanai. Salīdzinot saimniecības, ir nepieciešams šo saimniecību ražošanu ietekmējošo parametru novērtējums (1. tabula), pēc kura saimniecību sasniegtos rezultātus var salīdzināt ar projekta saimniecību vidējiem svērtajiem rādītājiem, kas iegūti, piešķirot katrai saimniecībai vietu rangā jeb ietekmi pēc to realizētā liellopu gaļas daudzuma, kas sniedz objektīvāku priekšstatu par vidējiem rādītājiem.

No demonstrējumu saimniecībām vidējā gaļas kilograma pašizmaksa zemākā ir saimniecībai D, lai arī tai ir tikai otrs augstākais realizēto gaļas kilogramu apjoms vidēji uz vienu zīdītājgovu. Saimniecībai D ir lielākais zīdītājgovu ganāmpulks, kas var dot pozitīvu ietekmi uz pašizmaksas samazināšanu, bet, piemērojot šo pašu likumsakarību pārējām saimniecībām, var konstatēt, ka saimniecībai E ar mazāku zīdītājgovu skaitu ir zemāka pašizmaksa kā saimniecībai B, kurai ir par 13 zīdītājgovīm lielāks ganāmpulks. Savukārt saimniecībās A un C, kurām ir vairāk nekā divas reizes mazāks ganāmpulks nekā saimniecībai E, spēj nodrošināt līdzīgu gaļas kilograma pašizmaksu, kāda tā ir saimniecībām B un E.

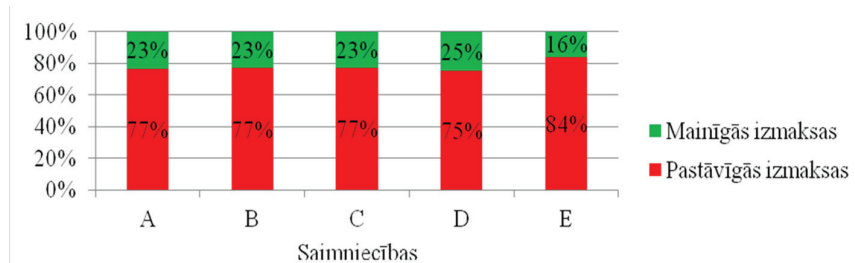
Salīdzinot izmaksas un realizēto gaļas apjomu uz vienu zīdītājgovu, var konstatēt, ka saimniecība E realizē vismazāk liellopu gaļas uz vienu zīdītājgovu, līdz ar to arī izmaksas ir viszemākās salīdzinājumā ar pārējām projekta saimniecībām.

Saņemtie atbalsta maksājumi vidēji uz vienu zīdītājgovu vislielākie ir saimniecībā E – 1935,18 eiro, kas pilnībā nosedz saimniecības izmaksas vidēji uz vienu zīdītājgovu. Nosedzot izmaksas, saimniecības peļņai no atbalstiem paliek 1076,04 eiro uz vienu zīdītājgovu, tai pašā laikā citām projekta saimniecībām atbalsts vidēji uz vienu zīdītājgovu nenosedz radušās ražošanas izmaksas. Vismazākais atbalsts vidēji uz vienu zīdītājgovu ir

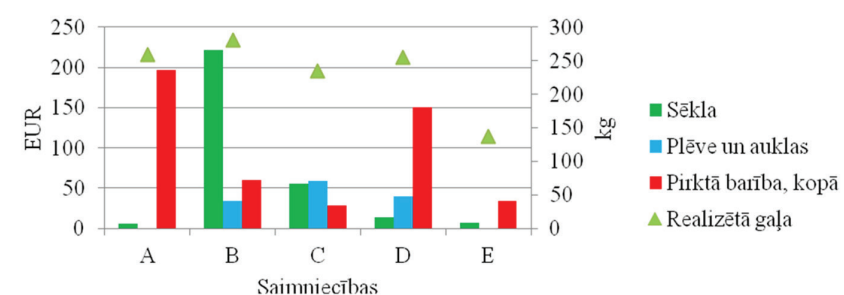
1. tabula
Saimniecības darbības rādītāji

Rādītāji	Saimniecības					Vidējais svērtais
	A	B	C	D	E	
Pašizmaksa, eiro	6,39	6,37	6,43	4,32	6,29	5,44
Realizētā gaļa uz vienu zīdītājgovu, kg	259,57	280,36	235	254,46	136,68	246,59
Vidēji zīdītājgovis ganāmpulkā, skaits	30	102	44	192	89	133
Izmaksu kopsumma vidēji uz 1 zīdītājgovu, eiro	1658,3	1785,41	1510,25	1100,46	859,14	1024,98
Valsts un ES atbalsts vidēji uz 1 zīdītājgovu, eiro	680,99	1566,2	1381,74	1089,64	1935,18	1309,21

1. att. Mainīgo un pastāvīgo izmaksu īpatsvars pašizmaksā projekta saimniecībās 2013. gadā.

2. att. Pašražotās lopbarības un pirktais lopbarības izmaksas uz 1 zīdītājgovu, saimniecības realizētā gaļa vidēji uz 1 zīdītājgovu projekta saimniecībās 2013. gadā.

saimniecībai A, kas gandrīz trīs reizes mazāks kā saimniecībai E. Atbalsta maksājumi vidēji uz vienu zīdītājgovu aprēķināti, ņemot vērā saimniecības saņemtos atbalsta maksājumus par gaļas liellopiem, zīdītājgovīm un visus maksājumus par liellopu gaļas ražošanā izmantoto zemi.

Analizējot datus, var konstatēt, ka liellopa gaļas kilograma pašizmaksu ietekmē vairāku faktoru mijiedarbība, kas raksturo saimniecības efektivitāti – spēju sasniegt maksimālu rezultātu ar savā rīcībā esošajiem resursiem. Lai konstatētu būtiskākos faktorus un saimniecības ilgtspējīgu attīstību ietekmējošos faktorus, ir nepieciešama detalizēta pašizmaksas analīze.

Pašizmaksas aprēķinu veido divas sadaļas – mainīgās un pastāvīgās izmaksas. Mainīgās izmaksas ir izmaksas, kuru apjoms ir tieši atkarīgs no ražošanas apjoma – jo lielāks ražošanas apjoms, jo lielākas mainīgās izmaksas. Pastāvīgās izmaksas ir netieši atkarīgas no ražošanas apjoma – šo izmaksu apjoms mainās neproporcionāli ražošanas apjomiem.

Projekta saimniecībām mainīgo izmaksu vidējais svērtais īpatsvars veido 77% (1. attēls), kas skaidrojams ar Latvijas liellopu gaļas ražotāju ekstensīvo saimniekošanas modeli. Kā viena no efektīvākajām saimniecībām jāizceļ saimniecība D, kurai attiecīgi arī gaļas kilograma pašizmaksa ir viszemākā.

▶ 11. lpp.

Foto: Dainis Arbidāns

10. lpp.

Mainīgo izmaksu zemākais īpatsvars pašizmaksā ir saimniecībai E, kas par 7 procentpunktiem mazāks nekā vidējais svērtais rādītājs projekta saimniecībās, kas liecina, ka saimniecība neizmanto visu savu ražošanas potenciālu. Palielinot gaļas ražošanas apjomu un veicot mērķtiecīgas investīcijas ražošanā, ir iespējams samazināt saražotā un realizētā produkta pašizmaksu.

Analizējot mainīgās izmaksas vidēji uz vienu zīdītājgovi, var konstatēt, ka lielākā mainīgo izmaksu sadaļa ir lopbarība – gan pašražotā, gan iepirkta (2. attēls). Izmaksas par lopbarību ir atkarīgas no vairākiem faktoriem – var būt gan dārga un nekvalitatīva pašražotā lopbarība, gan kvalitatīva un salīdzinoši lēta pirkta lopbarība, un otrādi – lēta un kvalitatīva pašražotā lopbarība un dārga un nekvalitatīva pirkta lopbarība. Pašizmaksas aprēķinā saimniecības lopbarības kvalitātes un cenas attiecību nav iespējams noteikt, ja šis jautājums netiek atsevišķi pētīts.

Pieņemot, ka projekta saimniecībās lopbarības kvalitātes un cenas attiecība ir proporcionāla, lopbarības nepieciešamību un attiecīgi arī izmaksas var vērtēt attiecībā pret saražoto liellopu gaļas apjomu vidēji uz vienu zīdītājgovi. Jo lie-

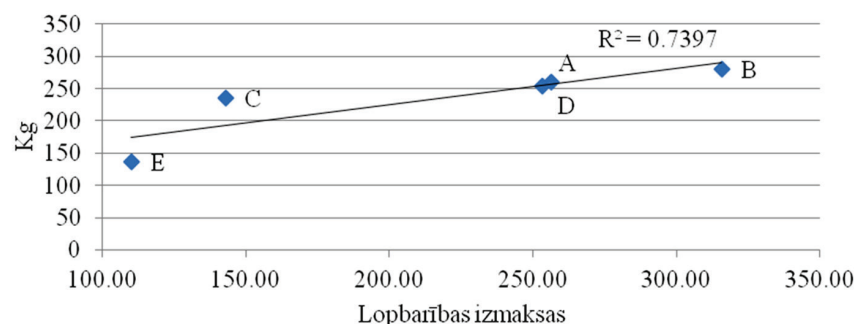
lāku liellopu gaļas apjomu grib saražot vidēji uz vienu zīdītājgovi, ir vajadzīga atbilstoša lopbarība. No pašizmaksu datiem var secināt, ka saimniecība E, izvēloties realizēt lielāko daļu jaunlopu uzreiz pēc nošķiršanas, var samazināt izmaksas lopbarībai, tādā veidā pazeminot mainīgās izmaksas. Saimniecībās A, B un D un ir lielākās kopējās izmaksas par lopbarību vidēji uz vienu zīdītājgovi, attiecīgi: 256,28; 315,79 un 253,44 eiro. Saimniecība A, kas ir konvencionālā saimniecība, var izmantot minerālmēslus zālāju ražības nodrošināšanai, kas ļauj tai iegūt augstāku zālāju ražību nekā bioloģiskajās saimniecībās.

Minētā sakarība – jo vairāk liellopu gaļas grib saražot, jo lielāka ir nepieciešamība pēc lopbarības un līdz ar to arī

lielākas lopbarības izmaksas, – var tikt izmantota arī pretējā virzienā (3. attēls). Piemēram, saimniecībai B, izvēloties nobarot liellopus, attiecīgi ir nepieciešama lopbarība, kas palielina izmaksas par lopbarību un attiecīgi arī mainīgās izmaksas. Jo vairāk liellopu gaļas būs vēlmē saražot vidēji uz vienu zīdītājgovi, izmantojot esošos zemes resursus, jo kvalitatīvāki zālāji ir nepieciešami, vai arī, ja nav iespējas iekopt kvalitatīvus zālājus, nepieciešamā lopbarība ir jāiegādājas. Ieguldot līdzekļus kvalitatīvu zālāju izveidē un uzturēšanā, nodrošinot liellopiem kvalitatīvu lopbarību, ir iespējams saražot vairāk liellopu gaļas, attiecīgi daudz intensīvāk izmantot saimniecības bioloģiskos aktīvus.

12. lpp.

3. att. Korelācija starp lopbarības izmaksām un realizēto gaļu, aprēķināts vidēji uz 1 zīdītājgovi projekta saimniecībās 2013. gadā.

11. lpp.

Tas ļautu samazināt gaļas ražošanas pašizmaksu, jo tiktu saražots iespējami daudz produkcijas vienību, kas veido uzņēmuma apgrozījumu un līdz ar to arī peļņu. Jāņem vērā, ka lopbarības patēriņš viena liellopu gaļas kilograma saražošanai nav atkarīgs no kopējā saražotā liellopu gaļas daudzuma.

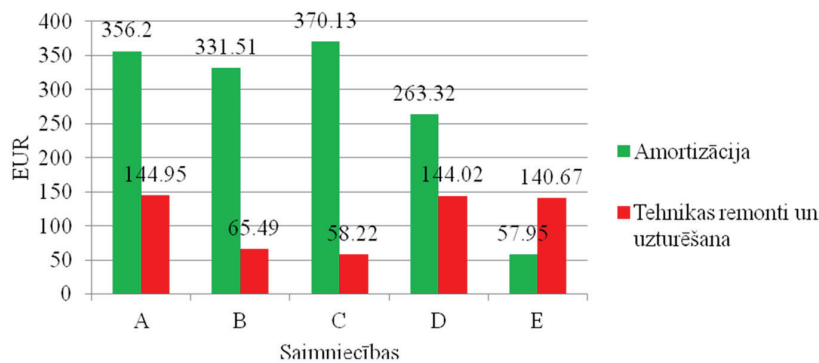
Lai saimniecība spētu efektīvi strādāt, tai ir nepieciešama saimniecības darba apjomiem atbilstoša tehnika, kura ir labā tehniskā stāvoklī, lai saimniecībā veicamie darbi tiktu veikti vēlamajos termiņos. Saimniecības tehniskā parka vecumu salīdzinot šī precīzi atspoguļo izdevumu sadaļa „Tehnikas remonts un uzturēšana” (4. attēls). Amortizācijas izmaksas var sniegt tikai aptuvenu priekšstatu par saimniecības tehnikas parka vecumu, jo atsevišķām gaļas liellopu saimniecībām ir kūtis un kūtsmēslu krātuves, kas iespaido pašizmaksu. Saimniecībām A, D un E ir jāizvērtē tehnikas vienību funkcionalitāte, uzticamība, vai konkrētās tehnikas ekspluatācija nerada lielākas izmaksas kā jaunas vai papildinošās tehnikas vienības iegāde. Jāņem vērā, ka, jo vecāks tehnikas parks, jo lielāka varbūtība, ka tas salūzīs un būs jāremontē. Ar novecojušu un neuzticamu tehniku nav iespējams precīzi ievērot termiņus, līdz ar to pastāv risks sagatavot nekvalitatīvu lopbarību vai arī nesagatavot to vispār.

Saimniecību saistību apmērs var būt kā indikators, kas parāda saimniecības attīstības tempus un iespējamo attīstības potenciālu. Vērtējot projekta saimniecības, ir redzams, ka B un C saimniecības intensīvi attīstās un turpina palielināt savu ražošanas kapacitāti, par ko liecina arī šo saimniecību amortizācijas izmaksas (5. attēls). Saimniecības A un E vai nu attīstās, balstoties uz pašu ieguldījumiem, vai arī neveic jaunas investīcijas materiālajos aktīvos. Saimniecība D, ņemot vērā lielo ganāmpulku, spēj efektīvāk veikt investīcijas, nodrošinot pamatlīdzekļiem lielāku noslodzi, nekā to spēj pārējās saimniecības.

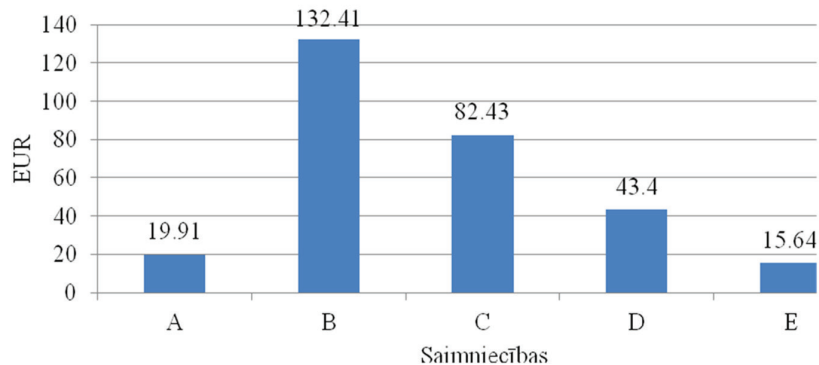
Secinājumi

- Pašizmaksas aprēķina veikšana ir darbietilpīga, prasa lielu laika patēriņu un detalizētu grāmatvedības uzskaiti saimniecībā. Līdz ar to ir svarīgi saprast, kāds ir pašizmaksas ap-

4. att. Amortizācijas un tehnikas remonta un uzturēšanas izmaksas vidēji uz 1 zīdītājgovi projekta saimniecībās 2013. gadā.

5. att. Procentu maksājumu summa vidēji uz 1 zīdītājgovi projekta saimniecībās 2013. gadā.

rēķina mērķis. Aprēķinot pašizmaksu maksimāli vienkāršotā veidā, iegūtos datus var izmantot saimniecības darbības efektivitātes uzlabošanai, bet tos nevar izmantot dažādu saimniecību darbības rezultātu salīdzināšanai, jo katrā no tām ir atšķirīgi liellopu gaļas ražošanas apjomi un atšķiras arī grāmatvedības uzskaitē.

- Saimniecībai E ir mazākais saražotais liellopu gaļas apjoms vidēji uz vienu govī, ko nosaka tirgus konjunktūra un saimniecības izvēlētais darbības modelis, līdz ar to saimniecībai ir vismazākie ieņēmumi vidēji uz vienu zīdītājgovi no liellopu gaļas ražošanas un vislielākie ieņēmumi no atbalsta maksājumiem starp projekta saimniecībām.

- Saimniecībām, kas saimnieko ekstensīvi un izvēlas realizēt liellopus ar mazu dzīvsvāru – ap 300 kilogramiem, lai nepārsniegtu ražojošo gaļas liellopu saimniecību pašizmaksu, ir problemātiski veikt ieguldījumus saimniecības modernizācijā līdzekļu trūkuma dēļ, kas var atstāt nelabvēlīgu ietekmi uz tās darbību ilgtermiņā.

- Vērtējot atbalstu vidēji uz vienu zīdītājgovi, var konstatēt, ka konvencionālajām saimniecībām tas ir viszemākais. Bioloģiskajām saimniecībām

atbalsta maksājumi ir ievērojami lielāki, jo sevišķi tām saimniecībām, kurām ir lielākas zemes platības, kā tas būtu nepieciešams ganāmpulka uzturēšanai.

- Būtisks mainīgo izmaksu posteņis ir lopbarība, kas ir nepieciešama kvalitatīvas liellopu gaļas ražošanai. Jo augstāka zālāju ražība, jo lielāku liellopu gaļas daudzumu varēs saimniecībā saražot, rēķinot uz vienu saimniecības hektāru, kas var palielināt saimniecības rentabilitāti.

- Atbilstoši saimniecības saimniekošanas intensitātei ir jāizvēlas gaļas liellopu šķirnes. Ja saimniecība ir gatava izveidot un uzturēt kvalitatīvus zālājus vai iepirkt papildus kvalitatīvu lopbarību, tad tā var audzēt intensīvākas šķirnes liellopus. Savukārt, ja saimniecība vēlas tikai apsaimniekot tai piederošās zemes platības, ir lietderīgi izvēlēties ekstensīvās šķirnes gaļas liellopus.

Jau informējām, ka LLKC Lopkopības kompetenču centrs pagājušogad ierīkojis demonstrējumus 14 Latvijas saimniecībās par lopkopībā aktuālām tēmām, lai rastu risinājumus produkcijas pašizmaksas samazināšanai. ■

BRISELES
GAITEŅOS

Foto: Eiropas Komisija

Komunikāciju balvas saņēmēji kopā ar ES lauksaimniecības komisāru Filu Hoganu (centrā)

PASNIEGTAS GADA BALVAS KOMUNIKĀCIJĀ

Kā ik gadu, janvāra beigās Eiropas Komisijas Lauksaimniecības ģenerāldirektorāts apbalvoja ES valstu komunikācijas kampaņu rīkotājus, kuri vislabāk spējuši sabiedrībai izskaidrot ES Kopējās lauksaimniecības politikas aktivitātes. Labākie komunikāciju projekti aizvadītajā gadā īstenoti ES vecajās dalībvalstīs.

Nominācijā „Komunikācija mērķauditorijai” pirmo vietu ieguva Austrijas

UZZIŅA

- Komunikācijas gada balvas mērķis ir demonstrēt vislabākos komunikācijas projektus, kas saistīti ar ES Kopējo lauksaimniecības politiku.

- Aizvadītā gada nominantus izraudzījās un izvērtēja neatkarīga žūrija no kopumā 146 pieteikumiem. Ar labākajiem projektiem tika iepazīstināti apbalvošanas ceremonijas dalībnieki Briselē 29. janvārī. Pasākumā piedalījās apmēram 300 komunikācijas ekspertu un mediju pārstāvju.

- Trīs kategorijās tika piešķirtas pirmās trīs vietas, kā arī nosaukts īpašās Sabiedrības balvas ieguvējs, par kuru visvairāk balsots internetā no 2015. gada 12. līdz 28. janvārim.

Lauksaimniecības, mežsaimniecības, vides un ūdens ministrijas realizētā kampaņa „Apdzīvošanas vērts. Jaunā lauku attīstība 2020”. Kampaņas saturs – izskaidrot lauksaimniekiem un sabiedrībai KLP jaunās Lauku attīstības programmas būtību, norādot tās pozitīvo ietekmi uz labklājības veicināšanu laukos. Pasākums īstenots piecos Austrijas reģionos, ar piemēriem rādot KLP finansējuma ieguldījumus laukos, rīkojot pieredzes apmaiņas vizītes lauksaimniekiem un lauku uzņēmējiem, iesaistot nozares ekspertus KLP skaidrošanā un dodot iespēju viņiem atbildēt uz jautājumiem par ES lauksaimniecību. KLP skaidrošanā izmantoti sociālie mediji, preses relīzes, diskusiju platformas un blogi.

Šajā nominācijā otro vietu ieguva Francijas lauksaimniecības kameras pērn maijā un jūnijā rīkotā kampaņa „Inov’Akcija: sabalansētas ekonomikas, vides un sociālās dzīves parāde”. Tās laikā 250 lauksaimniecības uzņēmumi un zemnieku saimniecības uzņēma apmeklētājus – lielākoties citus lauksaimniekus, lai parādītu jaunās tehnoloģijas, kas palīdz saimniekot taupīgi un videi draudzīgi.

Trešo vietu ieguva Itālijas interneta izdevums „Pianeta PSR”, kas informē lauksaimniekus par veiksmīgiem saimniekošanas piemēriem, KLP īstenošanu Itālijā un citās ES valstīs, kā arī sniedz padomus jaunajiem lauksaimniekiem. Mēneša laikā tiek publicēti vidēji 28 raksti.

Gada balvas mērķis ir demonstrēt labākos komunikācijas projektus

Nominācijā „Inovativā komunikācija” pirmo vietu ieguva Dānijas Vides padomes izveidotā datorspēle „Saimniekošanas nākotne”. Ar tās palīdzību studenti, lauksaimnieki, biznesa menedžeri un politiķi var uzspēlēt spēli „Strādājam fermā”. Spēle, kurā ietverti labas lauksaimniecības prakses nosacījumi, likumdošanas normas, dabas aizsardzības prasības, pārtikas ražošanas principi un citi elementi, palīdz izprast konkrētu lēmumu pieņemšanas sekas.

Otro vietu šajā nominācijā ieguva Beļģijas uzņēmums „Compagnie Art&çta asbl” ar projektu „Cilvēces pabarošana ir profesija”. Tā ir četru aktieru radīta luga, kurā atainota Beļģijas mazo lauku saimniecību dzīve – smagais darbs, krietni mazāki ienākumi nekā vidēji valstī un citas problēmas. Aktieri ar izrādēm apmeklējusi daudzas Beļģijas un Francijas pilsētas, pievēršot uzmanību lauksaimniecībai un skatītājiem liekot diskutēt par tās problēmām, jo ik nedēļu no saimniekošanas aiziet ap 40 mazo saimniecību Beļģijā.

► 14. lpp.

BRISELES GAITEŅOS

◀ 13. lpp.

Tur spēles noteikumus diktē liellelksaimniecības koncerni, kuru ietekme uz vidi nav labvēlīga.

Trešajā vietā – Itālijas Patavino vietējās rīcības grupas projekts „REM – lauku emocijas”. Šis projekts radīts, lai piesaistītu tūristus Veneto reģionam. Tā ietvaros radītas mobilās lietotnes, kas palīdz orientēties laukos un komiksu veidā informē par reģiona kultūras mantojumu – slaveniem rakstniekiem, dzejniekiem, gleznotājiem, kuri saistīti ar Veneto.

Nominācijā „Komunikācija ar sabiedrību” pirmo vietu ieguva Sevīlijas (Spānija) Jauno zemnieku asociācijas projekts „KLP – lauksaimniecības nākotne ir sabiedrības nākotne”. Projekta laikā ar dažādu pasākumu, konkursu, izstāžu, sociālo mediju, plašsaziņas līdzekļu palīdzību Spānijā, Portugālē un Beļģijā sabiedrībai tika skaidrots, kas ir KLP, cik tā ir nozīmīga lauksaimniekiem un sabiedrībai kopumā.

Otro vietu ieguva Ungārijas kompānija „EMKA” ar projektu „Nánási Portéka, vietējās izcelsmes preču zīmols”. Tā ietvaros kompānija Ungārijas ciema Hajdunana lauksaimniekiem un amatniekiem palīdzēja izveidot preču zīmi, veiksmīgi par to pastāstot sabiedrībai. Rezultātā auga šo lauksaimnieku saražoto preču noiet.

Trešajā vietā – visā ES labi zināmās kustības „Slow food” projekts ar nosaukumu „Ilgtspējīgas lauku vides sociālekonomiskā attīstība”. Tas īsteno deviņās ES valstīs, lai izskaidrotu ES likumu būtību, kas skar tieši pārtikas ražošanu, norādot – to ieviešana nekaitē vietējās pārtikas ražošanas tradīcijām. Skaidrošana veikta dažādos tirdziņos, festivālos un citos pasākumos, sasniedzot vairāk nekā piecu miljonu cilvēku auditoriju.

Īpašā Sabiedrības balva tika piešķirta Lauksaimniecības, mežsaimniecības, vides un ūdens ministrijas realizētajai kampaņai „Apdzīvošanas vērts. Jaunā lauku attīstība 2020”.

Iveta Tomšone,
LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2015. GADA MARTĀ

Termins, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopšanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

Termins	Februāris							Marts			Aprīlis					
	1	8	10	15	18	19	20	22	25	30	31	1	3	31	1	3
Eiropas Zivsaimniecības fonda atbilsta pasākumi	Kompensācijas zvejas kuģu apkalpes locekļiem (zvejniekiem) pēc pilnīgas zvejas darbību pārtraukšanas															
	Jaunu noieta tirgu sekmēšana un reklāmas kampaņas															
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	Investīcijas ražošanas, pārstrādes vai mārketinga iekārtās un infrastruktūrā															
	PVN mēneša deklarācija un maksāšanas termiņš															
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Gada ienākumu deklarācija par 2014. gadu															
	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām 2014. gada															
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par mēnesi) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā mēnesī pārsniedzis 711,44 eiro															
	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija par 2014. gadu un uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumu aprēķins 2015. gadam															
Gada pārskats	Gada pārskats par 2014. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu)															
	Gada pārskats par 2014. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu)															

MĀJRAŽOŠANA

„CEĻVEDIS MĀJRAŽOŠANĀ” – PALĪGS IKVIENAM

Ar vien straujāk Latvijā atīstās pārtikas mājražošana. Tāpēc Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs sagatavojis izdevumu „Ceļvedis mājražošanā”, kura atvēršanas svētki notika janvārī.

Kopumā prieks ne tikai par cilvēku uzņēmību un daudzveidīgo mājražotāju produkcijas klāstu, bet arī par to, ka arvien plašākas kļūst realizācijas iespējas, kas ilgu laiku tika piedāvātas tikai dažādos tirdziņos. Tā pagājušogad martā Kuldīgā tika atvērts veikals „Kuldīgas labumi”, novembrī sāka darbu veikals „Amatnieku sēta” Jelgavā, bet veikalu tīkls „top!” novembrī aicināja mājražotājus uz sadarbību, un pirmie atsaucās Bauskas un Dobeles ražotāji.

Savukārt Aizkrauklē jau divdesmit gadu darbojas veikals „Krokuss”, kurš tieši pēdējos divos gados sācis sadarbību ar vietējiem mājražotājiem. Līdzīgi savu sortimentu paplašina arī veikali „Garšas pietura” Lielvārdē un Ogrē, „Lauku labumi” – Madonā, „Zaļais” – Rēzeknē un citi. Jāpiebilst, ka šie veikali ir Latvijas Mājražotāju un mazo ražotāju informācijas un atbalsta biedrības biedri, kas palīdz veicināt to atpazīstamību.

Atziņas ceļveža atvēršanas pasākumā

„Nebijām domājuši, ka vieglums, kāds valdīja mūsu sarunās, pāraugs tik nopietnā un interesantā materiālā,” tā LLKC sagatavotā izdevuma „Ceļvedis mājražošanā” atvēršanas pasākumā atzina tie, kuri ar šo darbu iepazinās pirmie.

Tiesa gan, LLKC nav bijis pirmais, kas pievērsies mājražotājiem svarīgas informācijas apkopošanā vienuviet. Celmlauži šai ceļā ar izdevumu „Rokasgrāmata labas prakses vadlīnijām pārtikas amatniecībā” bija Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP) un Latvijas Lauku sieviešu apvienība (LLSA).

Tomēr LLKC vienmēr sekojis līdzi tam, kā mājražotāji attīstās, meklējis iespējas tiem palīdzēt – kā ar mūsu uzņēmējdarbības konsultantu līdzdalību šajā procesā no sākuma līdz idejas īstenošanai, tā ar dažādiem apmācību kursiem par mājražotājiem svarīgiem jautājumiem.

Foto: Kaspars Fufts

Mārtiņš Cimermanis, LLKC valdes priekšsēdētājs: „Mājražotājs noteikti nav tikai uzņēmējdarbības forma, bet gan – dzīvesveids, paliecība un aizrautība. Tādēļ ir prieks par šo grāmatu, kas palīdzēs un varbūt pat iedrošinās pievērsties mājražošanai un dzīvei laukos. Katrā ziņā lielu paldies vēlos sacīt gan LLKC komandai, gan visiem, kas palīdzēja tās tapšanā!”

Aktīvi mājražošanu atbalsta, sniedzot vērtīgus padomus tiem, kuri vēlas ar to nodarboties, arī mūsu Jelgavas nodaļas speciāliste **Videga Vītola:** „Ir prieks vērot, kā cilvēki pārvar nedrošību un sāk savu ceļu mājražošanā. Līdz ar šo grāmatu mums, konsultantiem, būs vēl labāka iespēja dot padomus visiem interesentiem, jo varēsim kopīgi analizēt tajā minētos piemērus, izprast dažādo aprēķinu likločus un likuma prasību patieso sarežģītību.”

LLKC grāmatas tapšanā piesaistīja katras jomas speciālistus no Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) akadēmiskajām aprindām ar praktisku pieredzi, lai iegūtu ikvienam saprotamus sarežģīto tehnoloģisko procesu skaidrojumus. „Mājražotāji jo bieži meklē palīdzību un padomu pie mums, un mēs nekad neatsakām,” uzsver LLU Pārtikas tehnoloģijas fakultātes docente Solvita Kampuse. „Varbūt sākotnēji pie kādas trakas idejas jāpiedomā nedaudz vairāk, kā to realizēt, bet mēs vienmēr esam gatavi palīdzēt. Tādējādi dažs mājražotājs jau izaudzis līdz atzītai uzņēmuma statusam, bet dažs – pat

uzsācis savas produkcijas eksportu,” uzsver S. Kampuse. Paldies vēlamies sacīt arī LLU Pārtikas tehnoloģijas fakultātes mācībspēkiem Ilzei Grāmatiņai, Dainai Kārklīnai, Ingai Ciprovičai un Daigai Kunkulbergai.

Lielu atbalstu ceļveža tapšanā sniedza arī Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) eksperti, piemēram, dienesta Pārtikas uzraudzības departamenta Pārtikas izplatīšanas uzraudzības daļas vadītāja Tatjana Marčenkova ceļvedī sniedz praktiskus un noderīgus padomus ēdienu pagatavošanai mājās apstākļos.

Ceļveža atvēršanas pasākumā Zemkopības ministrijas Pārtikas drošuma un higiēnas nodaļas departamenta direktora vietniece Dace Ugare pavēstīja arī par jaunākajām izmaiņām likumdošanā, kas attiecas uz mājražotājiem. „Pirmā labā ziņa ir tā, ka nu mājražotāji atbilstoši grozījumiem likumdošanā savu produkciju drīkst tirgot ne vairas tikai tiešajā tirdzniecībā, bet arī mazumtirdzniecībā. Par otro ziņu vēl nezina teikt, vai tā būs laba – tas ir Ministru kabineta noteikumu projekts, kas aizsūtīts izskatīšanai uz Eiropas Komisiju (EK). Janvāra otrajā pusē gaidām informāciju, vai EK būs akceptējusi mūsu ieceri atļaut 35% dzīvnieku izcelsmes produkcijas realizēt vai nu citiem mājražotājiem, vai – mazajiem uzņēmumiem, piemēram, kafejnīcām, sabiedriskās ēdināšanas iestādēm, veikalumiem.

▶ 16. lpp.

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

◀ 15. lpp.

Tur gan būs ierobežojumi – ne vairāk kā 4000 kilogramu nedēļā, iespējams, šie apjomi būs jāsamazina. Sliktais šajā noteikumu projektā ir tas, ka tiem mājražošanas uzņēmumiem, kas nestrādā mājās vai pie fermām, bet darbojas jau kā ražošanas uzņēmumi, divu gadu laikā būs jāveic atzīšanas procedūra.”

Ceļvedī pie katras nozares ir arī pieredzes stāsts. Daži no šiem cilvēkiem savu vietu mājražotāju pulcīnā izcīnījuši pirms vairākiem gadiem, daži – sākuši pavisam nesen. Taču viņus visus vieno degsmes darboties izvēlētajā virzienā, kā arī vēlme sagādāt prieku līdzcivīkiem ar kvalitatīvu produktu. Tādēļ paldies visiem, kuri šajā ceļvedī dalījās savā pieredzē un dzīvesstāstos – Annai un Oļegam Metlām, Ingai Celmai, Inārai Mālkalnei, Ingūnai Bakuradzei, Ievai Dūmiņai un Aleksandram Stockim.

Novērtē mājražotāju produktus

Un pircēji to, šķiet, tiešām novērtējuši. LLKC mājaslapā veikta ap-

Foto: Māris Millers

LLKC valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis ir pārliecināts, ka „Ceļvedis mājražošanā” palīdzēs un varbūt iedrošinās pievērsties mājražošanai un dzīvei laukos

Foto: Kaspars Fuņts

tauja par to, cik bieži cilvēki iegādājas mājražotāju produktus, liecina, ka 71% to dara vienu līdz trīs reizes mēnesī, 60% – vienu reizi nedēļā un tikpat atzīst, ka dara to reti. Savukārt atbildi „nepērku” izvēlējušies vien 9% aptaujāto.

Ceļveža elektroniskā versija visiem pieejama LLKC mājaslapā. Interesi par mājražošanu apliecina arī fakts, ka pirmajās divās dienās, kad grāmata tika publicēta elektroniski, tai tika reģistrēti jau 3750 skatījumi.

Ilze Rūtenberga-Bērziņa,
LLKC sabiedrisko
attiecību speciāliste

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa” Jūsu e-pastā! Lai pieteiktos izdevumu elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot “Lauku Lapu” un “Zivju Lapu”.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, uzvārds; iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; e-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

Lauku Lapa

SAGATAVOTA
Latvijas Lauku konsultāciju
un izglītības centrā
Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018
tālrunis: 63050220
Izdevumā arī LLKC arhīva un publicitātes foto

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, [laukutikls@llkc.lv](http://laukutikls.lv)

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

